

GEMEENTERAADSVERKIEZING 2026

Vorbereiden afleggen ondersteuningsverklaring

Bestemd voor medewerkers verkiezingen van gemeenten

Waarom deze instructie?

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2026 vragen politieke partijen aan kiezers om een ondersteuningsverklaring af te leggen bij hun gemeente. Wat moet je als medewerker verkiezingen allemaal regelen om dit proces goed te laten verlopen? De Kiesraad heeft alle informatie voor je op een rij gezet.

1. Capaciteit

Regel ruim van tevoren dat er voldoende frontoffice-medewerkers van Burgerzaken of KCC-medewerkers zijn aangewezen om ondersteuningsverklaringen te mogen afnemen.

2. Planning

Zorg voor voldoende bezetting van de balies in de periode waarin kiezers ondersteuningsverklaringen kunnen afleggen:

→ maandag 19 januari tot en met maandag 2 februari 2026;

→ woensdag 4 en donderdag 5 februari 2026 tussen 9.00 en 17.00 uur.

Werkt je gemeente op afspraak? Reserveer in deze periode dan voldoende slots in het afsprakensysteem voor het afleggen van een ondersteuningsverklaring.

 LET OP: De kiezer moet in deze periode altijd een mogelijkheid krijgen om een ondersteuningsverklaring af te leggen.

3. Controle

Instrueer de medewerker(s) hoe je in de Burgerzaken-applicatie controleert of een burger kiesgerechtigd is voor de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2026.

4. Instructie

Indien van toepassing: instrueer de medewerker(s) hoe en waar je in de Burgerzakenapplicatie noteert dat een kiezer een ondersteuningsverklaring heeft afgelegd.

Afleggen ondersteuningsverklaring

Wat is een ondersteuningsverklaring?

Een ondersteuningsverklaring is een schriftelijke verklaring (model H 4) die een kiezer aflegt bij zijn gemeente. Met deze verklaring laat de kiezer zien dat deze de deelname van een partij aan de gemeenteraadsverkiezing ondersteunt. De kiezer verklaart met de ondersteuningsverklaring niet op die partij te gaan stemmen. Een kiezer mag maar één ondersteuningsverklaring afleggen. Als een ondersteuningsverklaring is afgelegd en ingeleverd, kan de kiezer deze niet meer intrekken.

Mag een gemeente kosten (leges) rekenen voor het afleggen van een ondersteuningsverklaring?

Nee, dat mag niet. Het afleggen van een ondersteuningsverklaring is gratis.

Voor welke politieke partijen moeten kiezers ondersteuningsverklaringen afleggen?

Ondersteuningsverklaringen zijn nodig als een partij:

- voor het eerst meedoet aan de gemeenteraadsverkiezing;
- bij de vorige gemeenteraadsverkiezing geen zetel heeft behaald.

Hoeveel ondersteuningsverklaringen zijn er nodig?

Dat is afhankelijk van het aantal te verdelen zetels in de raad:

1. het aantal zetels is minder dan 19:
10 ondersteuningsverklaringen
2. het aantal zetels is 19 of meer maar minder dan 39: 20 ondersteuningsverklaringen
3. het aantal zetels is 39 of meer:
30 ondersteuningsverklaringen

Wie mag een ondersteuningsverklaring afleggen?

Om een ondersteuningsverklaring te mogen afleggen moet iemand kiesgerechtigd zijn voor de gemeenteraadsverkiezing van 18 maart 2026.

Daarvoor gelden de volgende voorwaarden:

Vereisten kiesgerechtigdheid voor EU-burgers

Personen kunnen een ondersteuningsverklaring voor de gemeenteraadsverkiezing afleggen als aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- Nederlander of onderdaan van een lidstaat van de Europese Unie.
- Op de dag van kandidaatstelling (2 februari 2026) volgens de Basisregistratie Personen ingeschreven op een adres in de gemeente.
- 18 jaar of ouder zijn op de dag van stemming, dus geboren op of voor 18 maart 2008.
- Niet uitgesloten van het kiesrecht

Vereisten kiesgerechtigdheid voor niet-Nederlandse inwoners, die geen EU-burger zijn

Personen kunnen een ondersteuningsverklaring afleggen voor de gemeenteraadsverkiezing als aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- Op de dag van kandidaatstelling (2 februari 2026) volgens de Basisregistratie Personen ingeschreven op een adres in de gemeente.
- 18 jaar of ouder zijn op de dag van stemming, dus geboren op of voor 18 maart 2008.
- Niet uitgesloten van het kiesrecht.
- Op de dag van kandidaatstelling 5 jaar voor een onafgebroken periode in Nederland verblijven op grond van artikel 8, onder a, b, c, d, e of l, van de Vreemdelingenwet 2000 (code verblijfstitel: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 35, 36, 37, 38 of 40) of op grond van artikel 3 of artikel 6 van de Wet toelating en uitzetting BES of werknemer zijn van een internationale volkenrechtelijke organisatie, die op grond van een verdrag tussen Nederland en de organisatie in Nederland gevestigd is.
- Niet als staf lid van diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen in Nederland werken of inwonend niet-Nederlands gezinslid zijn van een staf lid.

De Oekraïense vluchtelingen die in Nederland verblijven op grond van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van de Europese Unie beschikken over verblijfstitel 46 in de BRP (welke titel valt onder artikel 8, onderdeel f en h van de Vreemdelingenwet 2000). Om die reden zijn zij niet kiesgerechtigd bij de gemeenteraadsverkiezing. Als de Oekraïense vluchtelingen een verblijfsvergunning hebben zonder machtiging tot voorlopig verblijf is er evenmin sprake van een geldige verblijfstitel op grond

van de Vreemdelingenwet 2000 art. 8 onder a, b, c, d, e of l. Zij kunnen geen ondersteuningsverklaring afleggen.

Mag iemand die zelf op de kandidatenlijst staat ook een ondersteuningsverklaring afleggen?

Ja, dat mag. Diegene moet wel voldoen aan de bovenstaande voorwaarden. Is dat niet het geval, dan mag deze persoon geen ondersteuningsverklaring afleggen.

Een burger wil een ondersteuningsverklaring afleggen, maar diegene voldoet niet aan de voorwaarden. Wat moet ik doen?

In dat geval kan de burger geen ondersteuningsverklaring afleggen. Je vult niets in en geeft het formulier terug. Zet géén stempel of handtekening op het formulier.

Iemand uit een andere gemeente wil een ondersteuningsverklaring afleggen. Mag dat?

Nee, alleen inwoners van jouw gemeente mogen bij jou een ondersteuningsverklaring afleggen.

Hoe komt de kiezer aan het formulier voor het afleggen van een ondersteuningsverklaring?

De kiezer krijgt de ondersteuningsverklaring (model H 4) meestal van de partij die hij ondersteunt. Heeft de kiezer het formulier niet bij zich? Verwijs de kiezer dan naar de partij die hij wil ondersteunen. Theoretisch kan de kiezer ook een leeg formulier van de gemeente krijgen en dit invullen. Dat is wel foutgevoelig.

Moeten alle kandidaten op een ondersteuningsverklaring zijn ingevuld?

Ja, alle kandidaten moeten op de ondersteuningsverklaring op dezelfde manier zijn vermeld als op de kandidatenlijst. Zijn er geen kandidaten op de verklaring ingevuld of zijn niet alle kandidaten vermeld? Dan kan de kiezer met dit formulier geen ondersteuningsverklaring afleggen. Theoretisch kan de kiezer ook een leeg formulier van de gemeente krijgen en dit invullen. Dat is wel foutgevoelig. Als de inhoud van de ondersteuningsverklaring niet overeenkomt met de inhoud van model H 1, moet het centraal stembureau de verklaring afkeuren.

De kiezer heeft de ondersteuningsverklaring thuis al ondertekend. Wat moet ik doen?

De kiezer moet de ondersteuningsverklaring ondertekenen op het gemeentehuis. De burgemeester wijst de medewerkers aan bij wie de kiezer het formulier moet ondertekenen. Is de verklaring al ondertekend? Laat de kiezer het formulier dan nog een keer ondertekenen. Streep desnoods de eerder gezette handtekening door als die er niet op lijkt.

Hoe weet ik of een kiezer al een ondersteuningsverklaring heeft afgelegd? Moet ik dit controleren?

Elke gemeente mag zelf bepalen hoe zij dit proces inricht. Laat je vóór 19 januari informeren hoe dit in jouw gemeente georganiseerd is, zodat je weet wat je moet doen.

Wij werken op afspraak en de agenda staat al vol voor de periode waarin de ondersteuningsverklaringen kunnen worden afgelegd. Of de kiezer wil geen afspraak maken. Mag ik iemand weigeren?

Nee, dit is niet toegestaan. Je moet de kiezer altijd een mogelijkheid bieden om een ondersteuningsverklaring af te leggen. Dit staat in de Kieswet. Als de burger zelf geen afspraak wil maken en de gemeente werkt uitsluitend op afspraak, zoek dan samen met de kiezer naar een moment waarop hij/zij langs kan komen om de ondersteuningsverklaring af te leggen.

 TIP: Hou hier ook rekening mee bij de bezetting van de balies op woensdag 4 en donderdag 5 februari 2026. De kiezer moet op deze dagen tussen 9:00 en 17:00 uur een ondersteuningsverklaring kunnen afleggen.

Meer informatie

Meer informatie over het organiseren van verkiezingen vind je op www.kiesraad.nl.

Voor vragen kun je contact opnemen met de Kiesraad via:

- E-mail: informatiepunt@kiesraad.nl
- Telefoonnummer: 070 426 73 29